

НАСЛІДКИ ПАНДЕМІЇ ДЛЯ ЕКОНОМІК КРАЇН СВІТУ

В. А. ХУДАВЕРДІЄВА, канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування
О. С. КУРОП'ЯТНИК, магістрант
Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Безпрецедентна криза, що понесла життя більше двох мільйонів чоловік, який прирік величезне число сімей на убогість, посилив нерівність доходів, порушив міжнародну торгівлю і паралізував світову економіку, вимагає негайного вживання надзвичайних заходів, відзначають автори звіту. Від того, наскільки ефективно людство реагуватиме на такий грандіозний виклик, залежатимуть перспективи побудови справедливого, безпечного і життєздатного світу. Фінансування держпрограм стимулювання економіки спричинило за собою найкрупніші запозичення в мирний час, збільшивши державний борг у всьому світі на 15 відсотків. Таке масове зростання боргу ляже важким тягарем на плечі майбутніх поколінь, йдеться в звіті Генерального секретаря Організації об'єднаних націй (далі – ООН). «Багато країн з середнім і низьким рівнем доходу зараз відчайдушно потребують інвестиційних вкладів, щоб уникнути дефолту по своїх боргах, – підкреслив в своєму виступі Генеральний секретар ООН. – Ми спостерігаємо гостру необхідність солідарності і фінансової підтримки з боку всіх зацікавлених сторін, включаючи приватних кредиторів. Основна мета такої консолідації – полегшення боргового тягаря для вразливих країн, щоб їм не доводилося вибирати між наданням життєво необхідних послуг населенню і обслуговуванням своїх обов'язків» [1].

Економічна криза, зрозуміло, має соціальні наслідки. В даному випадку, з урахуванням впливу пандемії, соціальні витрати виявляються набагато значними, ніж у порівнянні з ординарним очікуваним циклічним спадом. Адже по багатьох напрямках господарська діяльність і громадське життя виявилися просто блокованими. Чим триваліший цикл пандемії, тим більший і суттєвіший збиток, що завдається переважаючій масі населення. Йде, на жаль, розширення зони бідності, не дивлячись на всі зусилля компенсаційних заходів держав [2].

Ймовірно, найбільш важливою проблемою є зміщення ключового вектора розвитку світової економіки з міждержавної співпраці на неприховане суперництво, яке виходить за рамки конкурентної боротьби в її неліберальному розумінні. Зважаючи на глобальну кризу, викликану пандемією, над загальносвітовими цілями стійкого економічного, політичного і соціального розвитку як ніколи в новітній історії запанували національні інтереси держав. Міжнародне економічне і політичне співробітництво сильно постраждало, і погіршення міжнародного діалогу відбувається на всіх рівнях: від

міжурядового до професійного і інформаційного. Не дивлячись на число заяв, що зростає, про необхідність об'єднання зусиль в боротьбі з кризою, саме сьогодні представникам різних країн і національних об'єднань стає все важчим знаходити спільну мову навіть на рівні основних понять.

За два місяці пандемії капітали шести сотень американських мільярдерів збільшилися на 14%, активи п'яти лідерів – на 19% при зменшенні доходів переважної більшості, коли за той же період 38 млн. американців просто втратили роботу [3].

Виступаючи в Економічній і соціальній раді ООН 17 липня 2020 р. на форумі Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш підкреслив, що пандемія висвітила нерівність в положенні окремих країн і в співвідношенні між ними, продемонструвала їх збільшену уразливість і у зв'язку з надзвичайною ситуацією, що створюється погрозами суспільній охороні здоров'я. Але одночасно, унаслідок кліматичної кризи, слабкості правового захисту в кіберпросторі і, звичайно, в силу все ще дуже реальної загрози розповсюдження ядерної зброї. Звідси, вважає генсек ООН, витікає, що ми зобов'язані переосмислити багато довгострокових припущень, зробити переоцінку колишніх підходів. На його думку, ми також повинні переосмислити форми міжнародної співпраці. Адже в умовах, що змінилися, посилюються імператив зміцнення і оновлення мультилатералізму. Але нам, за словами Гутерріша, необхідний тепер інший – «інклюзивний мультилатералізм». І, відповідно, все це потрібно враховувати при оновленні механізму глобального управління [2].

Уроки пандемії однозначно говорять нам про те, що в спільному знаменнику, позначеному проблематикою стійкого розвитку, повинно з'явитися важливе доповнення – оцінка викликів медико-біологічної безпеки і формула адекватної відповіді. Пандемія, що послужила суворим іспитом для ринку зайнятості, провіщає серйозні зрушення в його професійній структурі, попереджаючи про необхідність превентивних і компенсаційних заходів в контексті держрегулювання з метою коректування стратегічних орієнтирів в системі освіти і професійної підготовки. У свою чергу не можна не помічати того, що, змінивши структуру попиту на товарних ринках, пандемія одночасно накладає глибокий відбиток на механізми ціноутворення.

Література:

1. UNCTAD. Trade and Development Report 2019. Financing a Global Green New Deal. UN, 2019. 174 p. URL: <https://unctad.org/webfyer/trade-and-development-report-2019>.
2. Davydov V. M. Perspektivy ustoichivogo razvitiya v novom global'nom i regional'nom kontekste [Perspective of Sustainable Development in the New Global and Regional Context]. Moscow, ILA RAN, 2020. 72 p.
3. Tale of Two Crisis: Billionaires Gain as Workers Feel Pandemic Pain. Americans for Tax Fairness. Americans for Tax Fairness, Institute for Policy Studies, May 21, 2020. 3 p. URL: <https://americansfortaxfairness.org/wp-content/uploads/2020-5-21-Billionaires-Press-Release-at-Two-month-Covid-Pandemic-FINAL.pdf>.